

KORVAAVAN TYÖN OHJEISTO AUTOALALLE – LIITTOJEN VÄLINEN TYÖRYHMÄ

Aika:

Paikka: Metallityöväen Liiton toimisto, Helsinki

Läsnä: Juha Pesola ML
Mauri Nieminen ML
Kari Rohkea AKL
Juha Myllyntausta AKL

Todettiin, että kysymyksessä on liittojen välillä voimassa olevaan työehtosopimukseen perustuvan korvaavan työn ohjeistusta valmistelevan työryhmän kokous.

Todettiin, että työryhmä on valmistellut yhteisen ohjeistuksen korvaavan työn toimintasääntöjen laatimista varten autoalan yrityksissä. Toimintaohjeistus on tämän pöytäkirjan liitteenä.

Liitot painottavat selkeiden ja yhteistoiminnassa työpaikalla laadittujen toimintasääntöjen merkitystä tehtäessä korvaavaa työtä tilanteessa, jossa työntekijä on sairauden tai tapaturman johdosta kykenemätön tekemään tavallista työsopimuksensa mukaista työtä. Liitot pitävät myös tärkeänä, että monitoimipaikkaisissa yrityksissä eri työpaikkojen korvaavan työn toimintasäännöt eivät ilman asianmukaista perustetta poikkea toisistaan ja että toisaalta toimintasääntöjä laadittaessa otetaan huomioon eri työpaikkojen ominaispiirteet.

Niissä yrityksissä, joissa on jo käytössä tai ollaan laatimassa korvaavan työn toimintasääntöjä, huolehditaan siitä, että työpaikkojen toimintasäännöt ovat sopusoinnussa liittojen yhteisen toimintaohjeiston kanssa. Liitot katsovat olevan välttämätöntä, että työpaikoilla jo käytössä olevat toimintasäännöt tarkastetaan ja tarvittaessa muutetaan vastaamaan liittojen ilmaisemia hyviin käytäntöihin pyrkiviä toimintatapoja.

Liitot ovat sopineet yhteisestä korvaavan työn ohjeistuksesta, joka olematta työehtosopimuksen osa ohjaa työnantajia ja työntekijöitä hyviin käytäntöihin korvaavan työ tekemisessä.

Helsingissä ~~24.03~~ 26.6.2013

AUTOALAN KESKUSLIITTO RY

METALLITYÖVÄEN LIITTO RY

KORVAAVA TYÖ AUTOALALLA - TOIMINTAOHJE

Sairaus ja tapaturma aiheuttavat hyvin usein työkyvyttömyyden. Työntekijä ei kuitenkaan välttämättä aina ole sairauden tai tapaturman vuoksi täysin työkyvytön. Työntekijä saattaa olla kykenevä ja hänelle saattaa olla mahdollista osoittaa jotakin muuta kuin hänen vakituista työtään, ns. korvaavaa työtä.

Korvaavalla työllä tarkoitetaan työtä, jota työntekijälle osoitetaan väliaikaisesti hänen estyttyään tekemästä normaalia työtään sairauden tai tapaturman vuoksi. Korvaava työ voi olla kevennettyä työtä omassa työtehtävässä, työtä toisessa työtehtävässä tai oman työn kannalta tarpeellista koulutusta.

Tässä toimintaohjeessa käsitellään korvaavaa työtä autoalalla ja erityisesti

- korvaavan työn tekemisen edellytyksiä,
- eri osapuolten velvollisuuksia ja oikeuksia,
- osapuolten välistä yhteistoimintaa ja
- korvaavaan työhön liittyviä erityiskysymyksiä.

Korvaavan työn tekemisen edellytyksistä

Korvaavan työn tekeminen ja teettäminen edellyttää, että yrityksessä on ennakolta tarkasteltu korvaavan työn tekemistä koskevia mahdollisuuksia ja rajoituksia. Työnantajan tehtävänä on laatia yhteistyössä luottamusmiehen ja muiden henkilöstön edustajien (yhdyismies tms.) kanssa korvaavaa työtä koskevat toimintasäännöt työpaikalle. Myös työterveyshuollon ottaminen mukaan valmisteluun on tärkeää. Näin varmistetaan työpaikan toimintasääntöjen käsittely asianmukaisesti yhteistoiminnassa henkilöstön edustajien kanssa. Luottamusmiehen puuttuessa työnantaja toteuttaa yhteistoimintavelvoitteen käsittelemällä korvaavan työn ohjeistuksen yhdessä henkilöstön kanssa.

Yhtä tärkeää on, että valmis ohjeistus ja sen käyttö opastetaan koko henkilöstölle. On myös hyvä ottaa ohjeistus osaksi työterveyshuollon toimintasuunnitelmaa. Työterveyshuollolla on keskeinen rooli korvaavaa työtä koskevassa päätöksenteossa.

Määriteltäessä käytännön toimintatapoja työpaikalla ja yrityksessä on suositeltavaa pyrkiä ennakolta miettimään, minkälaisia korvaavia töitä työpaikalla on olemassa ajatellen tyypillisimpiä rajoitetun työkyvyn tilanteita. Yleisperiaatteena voidaan pitää, että korvaavan työn on oltava tarkoituksenmukaista ja lähellä työntekijän tavanomaisia työtehtäviä. Korvaava työ ei saa olla sellaista, että työntekijä kokee sen rangaistuksena.

Keskeinen edellytys korvaavan työn tekemiselle on kaikkien työntekijöiden tasapuolinen kohtelu. Tämä merkitsee, että korvaavalle työlle tulee jokaisessa tapauksessa olla asiallinen peruste.

Korvaavasta työstä

Korvaava työ voi olla

- joiltakin osin työntekijän työsopimuksen piiriin kuuluvaa työtä,
- jotakin muuta työtä, johon työntekijän osaaminen ja kokemus antavat riittävät valmiudet,
- ammatillista tai yhteistä koulutusta, joka edistää työntekijän osaamisen ja toimintakyvyn kehittämistä.

Korvaavaa työtä määritettäessä yksittäisessä tapauksessa on hyvä kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin:

- suunnitellun korvaavan työn tarkoituksenmukaisuus
- työntekijän työkyvyn asettamat rajoitteet
- työntekijän osaaminen ja ammattitaito tehdä suunniteltua korvaavaa työtä
- tarpeellisesta perehdyttämisestä huolehtiminen
- työsuhteen ehtojen asettamat rajoitteet.

Osapuolten vastuut

Työnantajan vastuu

Työnantajalla on työturvallisuuslain perusteella vastuu työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä. Tämä vastuu korostuu korvaavassa työssä työntekijän tehdessä työtä ollessaan lääkärintodistuksen perusteella työkyvytön omaan tavanomaiseen työhönsä. Työnantajan päätöksen korvaavan työn tekemisestä onkin aina perustuttava työterveyslääkärin tai muun työpaikan olosuhteet tunnevan lääkärin kannanottoon. Työnantajan tehtävänä on hankittaessa lääkärin kannanotto kertoa lääkärille suunnitellun korvaavan työn luonteesta ja sisällöstä. Työnantajan tulee myös aina ennen korvaavan työn aloittamista kuulla asianomaisen työntekijän mielipide suunnitellusta korvaavasta työstä ja asianmukaisesti ottaa huomioon työntekijän mielipide hänen mahdollisuuksistaan selviytyä suunnitellusta korvaavasta työstä. Työntekijällä on oltava mahdollisuus ennen korvaavan työn tekemistä keskustella em. lääkärin kanssa korvaavasta työstä ja tekemisestä.

Työnantajan vastuun piiriin kuuluu huolehtia, että korvaavan työn yhteydessä noudatetaan lakia yksityisyyden suojasta työelämässä. Työnantajan tulee sen mukaisesti määrittää ne henkilöt, joilla lain perusteella on oikeus nähdä työntekijän terveydentilaa koskevia arkaluontoisia henkilötietoja sisältäviä asiakirjoja. Työnantajan tulee myös muistuttaa henkilöitä heitä koskevasta vaitiolovelvollisuudesta heidän käsitellessään arkaluontoisia tietoja.

Työterveyshuollon vastuu

Työkyvyn arviointi muodostaa perustan korvaavan työn tekemiselle. Peruseriaatteena on, että työterveyshuolto ja erityisesti yritykselle nimetty työterveyslääkäri on se, joka tapauskohtaisesti arvioi työntekijän mahdollisuudet tehdä suunniteltua korvaavaa työtä. Työterveyshuollon edustajien tulee olla perillä työpaikan ominaisuuksista ja erityispiirteistä sekä työpaikan töistä ja työoloista. Tämä korostaa työterveyshuollon vastuuta perehtyä työpaikkaan ja siellä tehtävään työhön.

Työntekijän vastuu

Arvioitaessa korvaavan työn edellytysten olemassaoloa avoimesti ja objektiivisesti kertoa näkemyksensä ja arvionsa, onko hänen mahdollista tehdä suunniteltua korvaavaa työtä ja miten työ mahdollisesti vaikuttaa hänen työkykynsä palautumiseen. Osana tätä arviointia on työntekijällä mahdollisesti olevien

liikuntarajoitteiden vaikutus. Työntekijän tulee myös ottaa huomioon työnantajan tarpeet saada jokin työ tehdyksi ja työntekijän mahdollisuudet edistää työnantajan toimintaa.

Palkkaus korvaavassa työssä

Työntekijälle maksetaan korvaavassa työssä vähintään sama palkka kuin hänen ollessaan työkyvyttömänä. Tämä tarkoittaa auto- ja konekorjaamoalan työntekijöiden kohdalla keskituntiansiota. Vastaavasti maksetaan kuukausipalkkaisille toimihenkilöille heidän normaali palkkansa, jossa mukana ovat mahdolliset keskimääräiset suorituspalkkatekijät.

Jos korvaava työ on luonteeltaan työntekijän tavanomaista työtä vaativampaa, tulee maksettavan palkan vastata vaativuuden eroa.

Työmatkat, vakuutukset ym.

Korvaavaa työtä tehtäessä päivittäisistä kodin ja työpaikan välisistä työmatkoista ei saa aiheutua tavanomaisia matkakustannuksia korkeampia kustannuksia.

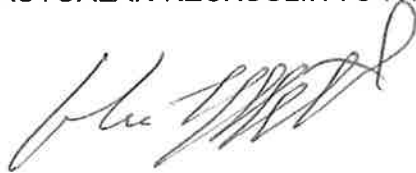
Työnantajan lakisääteinen tapaturmavakuutus on voimassa myös korvaavaa työtä tehtäessä. On huomattava, että korvaava työ keskeyttää tapaturma- ja sairausvakuutuspäivärahan maksamisen. Työnantajan ja työntekijän kummankin velvollisuutena on ilmoittaa korvaavan työn tekemisestä vakuutuslaitokselle, jos Kela tai tapaturmavakuutuslaitos on alkanut maksaa päivärahaa työkyvyttömyysajalta.

Korvaava työ saattaa eri syistä keskeytyä. Työnantajan onkin hyvä olla yhteydessä vakuutuslaitokseen jo ennakolta sen selvittämiseksi, miten keskeytystilanteessa toimitaan.

26.6.2013

Helsinki ~~24.5.2012~~

AUTOALAN KESKUSLIITTO RY

METALLITYÖVÄEN LIITTO RY

